

**Інформаційний бюлетень
про стан поверхневих вод басейнів річок Дністер, Прут та Сірет
за 1 півріччя 2017 року**

Оцінка якісного стану здійснювалась згідно «Методики екологічної оцінки якості поверхневих вод за відповідними категоріями» за найгіршими значеннями показників.

1. Басейн р. Дністер.

Протягом 2017 року лабораторіями Держводагентства України якісний стан поверхневих вод басену р. Дністер досліджувався в 54-х створах. З них: 19 створів розташовано в основному руслі річки, а 35 створів розташовано на 26-ти притоках.

Серед загальної кількості створів 10 розташовано в місцях забору води для питних потреб, 4 – для сільсько-господарських та технічних потреб та 7 – транскордонних створів.

Загальна характеристика якісного стану.

Відповідно до результатів лабораторних досліджень та проведеної на їх основі оцінки якісного стану за найгіршими показниками протягом першого півріччя 2017 року, в переважній більшості створів - 86 % поверхневі води р. Дністер належали до чистих, а 14 % до забруднених.

При цьому, за середніми значеннями показників ситуація приблизно схожа: 88 % – чисті, 14 % - забруднені.

Порівнюючи з аналогічним періодом минулого року – якісний стан поверхневих вод Дністра – стабільний (за найгіршими: 86,3 % - чисті; 13,7 % - забруднені).

Аналіз водних об'єктів, що періодично відносяться до забруднених:

За середніми значеннями:

- р. Дністер,
- с. Кучургани (солонуваті, бета-мезогалинні, евтрофні, альфа-мезасапробні, забруднені)
- р. Тисмениця, м. Дрогобич (прісні, олігогалинні, евтрофні, бета-мезасапробні, забруднені);
- р. Саджава, м. Долина (прісні, гіпогалинні, евтрофні, бета-мезасапробні, забруднені);
- р. Кучурган, с. Степанівка (солонуваті, бета-мезогалинні, евтрофні, альфа-мезасапробні, забруднені);
- р. Ягорлик с. Артирівка (прісні, олігогалинні, мезотроні, бета-мезасапробні, чисті);
- р. Окни, с. Лабушне (прісні, олігогалинні, евтрофні, бета-мезасапробні, забруднені);
- р. Білоч, с. Шершенці (прісні, олігогалинні, евтрофні, бета-мезасапробні, забруднені).

За найгіршими значеннями:

- р. Дністер,
- с. Кучургани (солонуваті, бета-мезогалинні, евтрофні, альфа-мезасапробні, забруднені)
- р. Тисмениця, м. Дрогобич (прісні, олігогалинні, евтрофні, бета-мезасапробні, забруднені);
- р. Саджава, м. Долина (прісні, гіпогалинні, евтрофні, бета-мезасапробні, забруднені);
- р. Кучурган, с. Степанівка (солонуваті, бета-мезогалинні, евтрофні, альфа-мезасапробні, забруднені);
- р. Ягорлик с. Артирівка (прісні, олігогалинні, евтрофні, бета-мезасапробні, забруднені);
- р. Окни, с. Лабушне (прісні, олігогалинні, евтрофні, бета-мезасапробні, забруднені);
- р. Білоч, с. Шершенці (прісні, олігогалинні, евтрофні, бета-мезасапробні, забруднені).

Поверхневі води р. Дністер в даних створах знаходяться під антропогенним тиском підприємств. Найбільш забруднена притока Дністра за результатами першого півріччя залишається: р. Тисмениця, р. Саджава та р. Кучурган.

Порівняно з першим півріччям минулого року спостерігається зменшення кількості забруднених водних об'єктів у верхів'ї Дністра, що може бути пов'язано із гідрологічною складовою.

Питні водозабори.

В 11-ти створах питного водопостачання поверхневі води р. Дністер належать до **прісних, гіпогалинних та характеризуються як «чисті» або «добрі».**

В таблиці 1 наведено факти перевищення ГДК в порівнянні з аналогічним періодом минулого року.

Найбільш забрудненим питним водозабором, залишається водозабір м. Одеса в смт. Біляївка. При цьому, в даному створі спостерігається первне покращення по показникам кисневого режиму, в порівнянні з 2016 роком.

Пріоритетними забруднюючими речовинами у першому півріччі 2017 року були показники кисневого режиму (БСК та ХСК); показник жорсткості води та вміст завислих речовин, що в певній мірі відображає тенденцію аналогічного періоду 2016 року та є характерним для р. Дністрира.

Прикордонні пункти.

На р. Дністер розташовано 7 транскордонних пунктів спостереження. Три з них, а саме: с. Наславча, м. Могилів-Подільський та с. Цикинівка до входу дністровських вод на територію Республіки Молдова та 4 на притоках Дністра на території Одеської області – після виходу.

Аналіз якісного стану показав, що у створах с. Наславча, м. Могилів-Подільський та с. Цикинівка води характеризуються як **прісні, гіпогалинні, мезотрофні, чисті**. Протягом звітнього періоду в даних створах фактів перевищення норм ГДК для води водойм загально-господарського призначення виявлено не було. Вода – м'яка.

Щодо транскордонних створів на території Одеської області – вони відносяться до найбільш забруднених в басейні річки.

р. Окни, с. Лабушне (прісні, олігогалинні, евтрофні, забруднені);

р. Ягорлик, с. Артирівка (прісні, олігогалинні, евтрофні, забруднені);

р. Кучурган, с. Степанівка (солонуваті, бета-мезогалинні, евтрофні, забруднені)

р. Білоч, с. Шершенці прісні, олігогалинні, евтрофні, забруднені).

2. Басейн р. Дунай.

В басейні р. Дунай, спостереження проводились на її лівих притоках - рр. Прут та Сірет в 10 створах. З них, 3-ри створи питного водопостачання та 4 – транскордонних.

В усіх створах, води характеризуються як прісні, гіпогалинні, мезотрофні, чисті протягом досліджуваного періоду. Виключення становить, як і у випадку з р. Дністер, незначне погіршення по органолептичним показникам – зменшення прозорості води, підвищений вміст завислих речовин.

3. Висновки:

Аналіз гідрохімічних даних в басейні річки Дністер за перше півріччя 2017 року виявив певну стабільність якісних характеристик вод Дністра порівняно з аналогічним періодом минулого року.

Окремо слід відмітити зростання показників мінералізації на території Одеської області у другому кварталі а також зростання агресивності води до ГТС.

Основним фактором загального погіршення якісного стану у звітному році став фактор маловодного гідрологічного режиму та високих температур.

Порівнюючи дані гідрохімічних досліджень в басейні р. Дністер в місцях питних водозаборів та прикордонних ділянках з аналогічним періодом минулого року, можна зробити висновок про те, що гідрохімічний склад поверхневих вод – стабільний.

Враховуючи загальну тенденцію якісного стану, постає необхідність в подальшому враховувати вплив на якісний стан таких факторів як зростання температури води та її ступінь агресивності щодо впливу на ГТС. Першочерговими заходами повинні стати питання вирішення забруднення р. Кучурган та р. Саджава та проведення робіт з пониження рівня замуленості ділянок де розташовано питні водозабори м. Хотин та м. Кам'янець-Подільський.

Пропозиції:

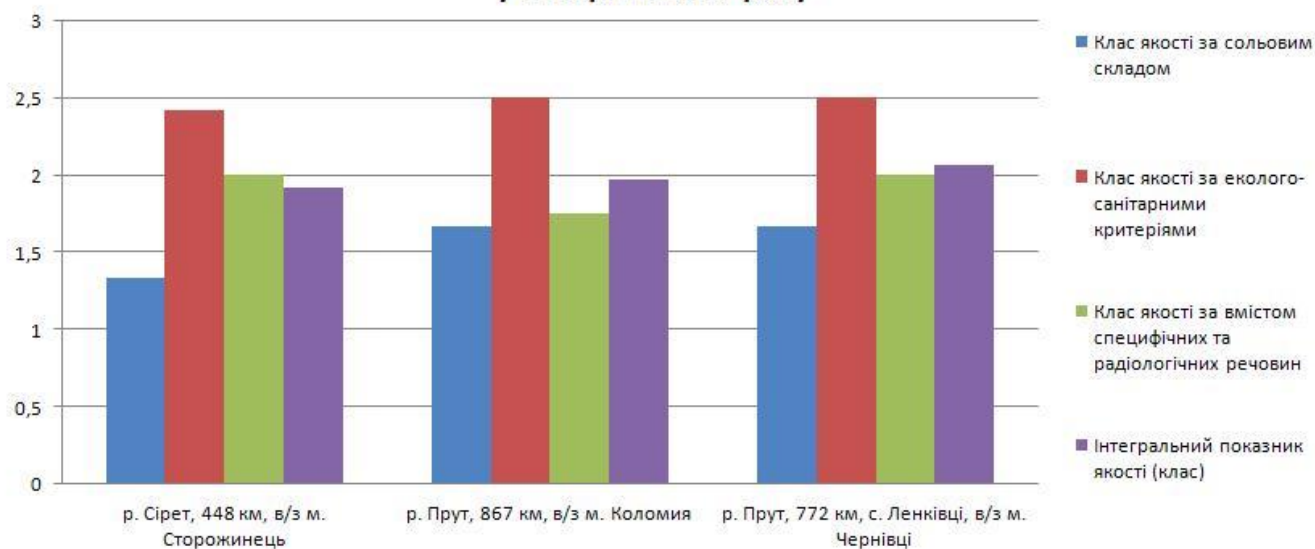
Для коректної в подальшому оцінки якісного стану необхідно провести роботу з встановлення для лабораторій єдиного узгодженого переліку вимірювальних показників, їх назв, позначень та одиниць вимірювання .

Для покращення процесу виконання держаної програми пропонуємо розробити Методичні рекомендації по аналізу якісного стану поверхневих вод за басейновим принципом. В данній публікації в першу чергу уніфікувати назви показників, їх одиниці вимірювання їх ГДК; структуру звіту.

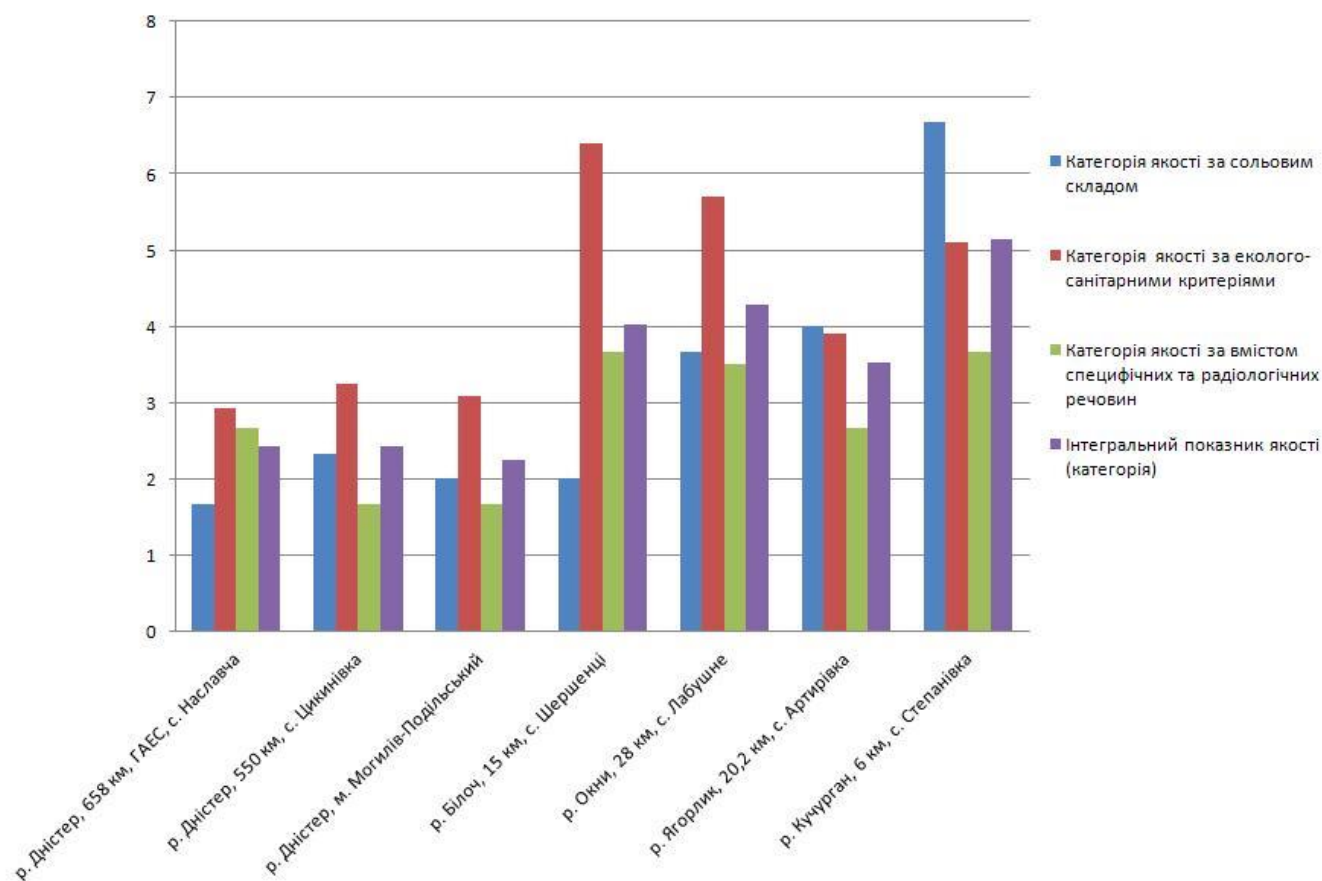
Доцільним було б провести роботу з оновлення та вдосконалення програмного забезпечення Monitoring для можливості використання програми на персональних комп'ютерах із сучасними операційними системами.

Провести семінар з обговоренням даних питань.

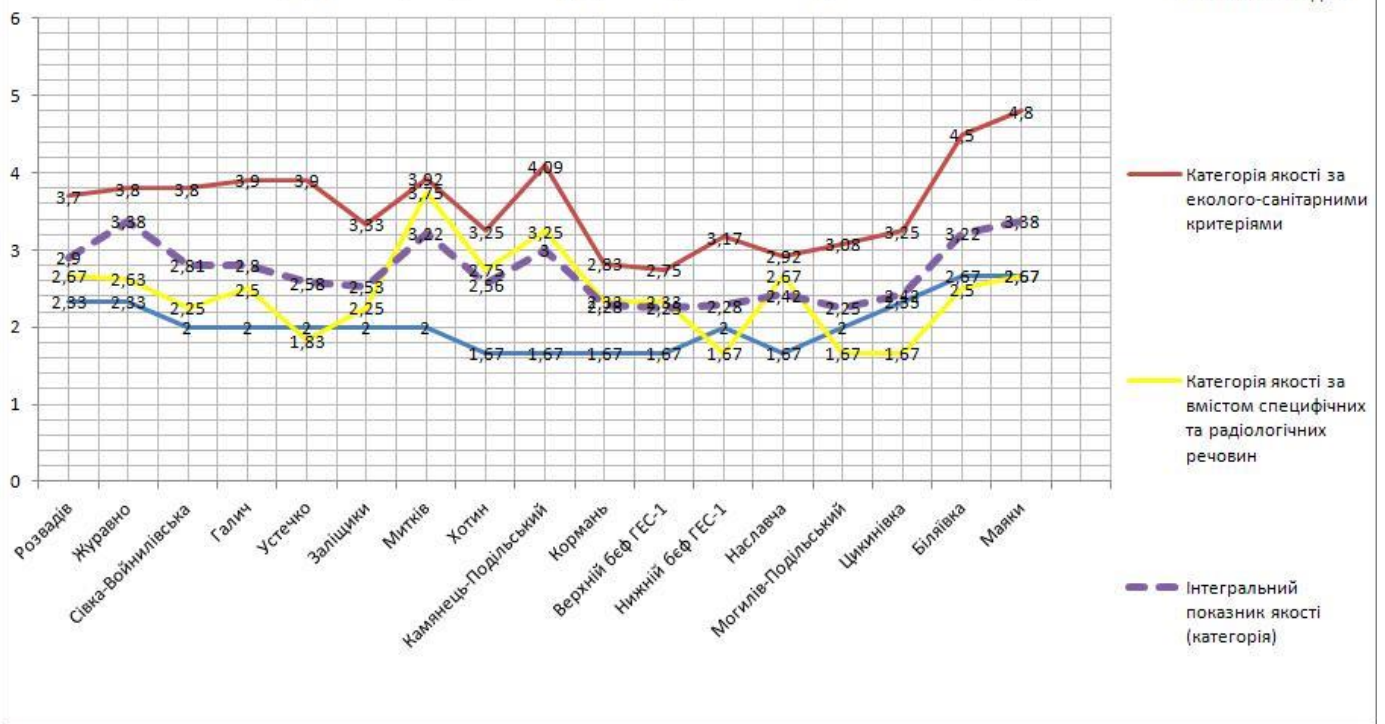
Якісний стан вод р. Сірет та р. Прут в місцях питних водозаборів у 1 півріччі 2017 року

Якісний стан прикордонних вод Дністра у 1 півріччі 2017 року

Динаміка зміни значень категорій якості води р. Дністер від витоку до впадіння 1 півріччя 2017 року

Порівняльна діаграма Інтегральних показників якості в місцях питних водозаборів рр. Сірет та Прут

